ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

# Η Συμφωνική της ΕΡΤ στο Ηρώδειο

*Του Φοίβου Ανωγειανάκη*

Θα έπρεπε η Ορχήστρα της ΕΡΤ να δίνει συχνά «ζωντανές» συναυλίες. Είναι μια σκέψη - αίτημα παλιό, από την εποχή του μαέστρου Λίτσαουερ — που θυμόμαστε κάθε φορά όταν παρακολουθούμε συναυλίες της. Η ευγενική άμιλλα ανάμεσα στις ορχήστρες «Κρατική» και «ΕΡΤ» θα ανατάραξε τη μακαριότητα της μουσικής μας ζωής. Μια σειρά αίφνης, όχι της τάξεως των είκοσι ή είκοσι πέντε, αλλά επτά π.χ. ή ακόμα και πέντε συναυλιών για κάθε περίοδο, με αυστηρά επιλεγμένους μαέστρους (ξένους και δικούς μας) θα ήταν ένας ωραίος «πειρασμός» για μελέτη και προγραμματισμό. Θα κέντριζε τις «φιλοδοξίες». Θα ήταν επιτέλους μια πετριά στα λιμνάζοντα νερά του μουσικού κατεστημένου. Γιατί βέβαια δεν πιστεύουμε ότι ο διευθυντής της ΕΡΤ-1 και ο καλλιτεχνικός διευθυντής της Ορχήστρας θεωρούν προσφορά στη μουσική μας ζωή τις μαγνητοφωνημένες συναυλίες του προγράμματος. Συναυλίες που απέχουν πολύ, πάρα πολύ από τις δυνατότητες που διαθέτει, συνολικά, η Ορχήστρα — κοινό μυστικό στους μουσικούς κύκλους της Αθήνας.

Εμείς, ωστόσο, πεισματάρηδες όπως είμαστε, προτείνουμε και πάλι να ξανασκεφθούν οι υπεύθυνοι το πρόβλημα. Ας αναλάβει να εκπονήσει προτάσεις και το κατάλληλο πρόγραμμα ο Ευθύμιος Καβαλλιεράτος, ο καλλιτεχνικός διευθυντής της Ορχήστρας. Γιατί να μη συνδέσει το όνομά του με την αναβάπτιση της Ορχήστρας της ΕΡΤ, με μέτρο τις δυνατότητές της; Φιλόδοξο πρόγραμμα; Ναι, αλλά εφικτό.

Ας γυρίσουμε όμως στην πρόσφατη συναυλία της Συμφωνικής της ΕΡΤ στο Ηρώδειο, με μαέστρο τον Δημήτρη Χωραφά και πρόγραμμα τα έργα «Τε Ντέουμ» του Κώστα Κυδωνιάτη, το «Κοντσέρτο για όμποε και μικρή ορχήστρα» του Ρίχαρντ Στράους και τον «Ψαλμό αρ. 47» του Φλοράν Σμιτ. Από τα τρία αυτά έργα, το πρώτο και το τρίτο για σολίστες, χορωδία και ορχήστρα και το μεσαίο για σολίστα και ορχήστρα. Όλα σε **πρώτη εκτέλεση.** Ένα πρόγραμμα δηλαδή μαμούθ, που θα λύγιζε ακόμα και μεγάλες ορχήστρες. Κι ας δόθηκαν — όπως έπρεπε — περισσότερες από τις συνηθισμένες δοκιμές, χωρίς ωστόσο το αποτέλεσμα να είναι αυτό που μπορούσε, με διαφορετικούς φυσικά όρους. Ή, δηλαδή, με ένα μόνο από τα χορωδιακά έργα και άλλο πρόγραμμα. Ή, με αυτό το πρόγραμμα — ρηξικέλευθο για τις σημερινές δυνατότητες της ορχήστρας — αλλά με ακόμα πολύ περισσότερες δοκιμές. Ένα μέρος της ευθύνης για την αποδοχή του αριθμού δοκιμών και της τελικής επιλογής των έργων βαρύνει βέβαια και το μαέστρο Χωραφά. Που, ωστόσο, μας έδωσε πολλές ενδιαφέρουσες στιγμές μουσικής στο τρίτο έργο — κύριο ακρόαμα του προγράμματος. Το «στήσιμο» του «Ψαλμού» του Σμιτ, που μας θύμισε παλαιότερες εμφανίσεις του μαέστρου με την «Κρατική», εγγράφεται στο ενεργητικό του Δημήτρη Χωραφά. Η «επιβολή» του στην Ορχήστρα ήταν αποφασιστική. Η συνεργασία Ορχήστρας και Χορωδίας, οι κορυφώσεις, οι λυρικές σελίδες είχαν ζηλευτή ισορροπία.

Ό,τι εχώλαινε στον «Ψαλμό», όπως άλλωστε και στο «Τε Ντέουμ» του Κ. Κυδωνιάτη, ήταν η τεχνική της Ορχήστρας και της Χορωδίας. Και τα δυο έργα είχαν ανάγκη ακόμα περισσότερων δοκιμών. Τα τονικά ατυχήματα δεν ήταν λίγα. Ο ρυθμικός συντονισμός άφηνε ερωτηματικά. Η ηχητική ομοιογένεια δεν μπορούσε απλώς, αλλά ήταν ανάγκη να είναι καλύτερη. Η άρθρωση του λόγου στο κλείσιμο των φράσεων έπρεπε να είναι ευκρινής όπως στην αρχή και να μην «καταπίνεται».

Το «Τε Ντέουμ» του Κώστα Κυδωνιάτη δεν μπορούμε να το δούμε παρά μόνο ως άσκηση ύφους αντιστικτικής και αρμονικής γραφής.

Τονικά ατυχήματα (στα έγχορδα) είχαμε και στο Κοντσέρτο του Στράους, παράλληλα με μια αδικαιολόγητη υποτονική έκφραση. Ανάλογη έκφραση — παρά την αξιόλογη τεχνική διαφάνεια — ακολούθησε και ο εμποΐστας Βαγγέλης Χριστόπουλος.

Καθαρό τεχνικά και μουσικό το σόλο του τενόρου Θάνου Πετράκη στο «Τε Ντέουμ».

Δεν μπορούμε να πούμε το ίδιο δυστυχώς και για το σόλο της σοπράνο Ζανέτ Πιλού. Ο επικίνδυνα χαλαρός παλμός της φωνής της (όχι πάντα ευτυχώς) και η έλλειψη λαμπερότητας ήχου σε ορισμένες χαρακτηριστικές κορυφώσεις, εμπόδισαν την ολοκλήρωση της συμμετοχής της στον «Ψαλμό» του Σμιτ.

Η διδασκαλία της Χορωδίας οφείλεται στη Φανή Παλαμίδη (Ηρώδειο, 4.8.86).